

Dosarul nr. 3r-12/24
2-23139913-01-3r-15012024

Prima instanță: Curtea de Apel Comrat (A. Mironov, D. Fugenço, Ș. Starciuc)

DECIZIE

06 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

în componentă:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursul depus de reprezentantul Bașcanului Găgăuziei și
Comitetului Executiv al Găgăuziei,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării
Populare al UTA Găgăuzia, Bașcanul Găgăuziei și Comitetul Executiv al UTA
Găgăuzia, terț Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu privire la
anularea actelor administrativ,

împotriva încheierii din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a t ă :

La 29 septembrie 2023, Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a depus
cerere de chemare în judecată împotriva Adunării Populare a Găgăuziei, Bașcanul
Găgăuziei, Comitetul Executiv al Găgăuziei, terț Agenția Națională pentru
Reglementare în Energetică cu privire la anularea actelor administrativ.

În ședința de judecată din 05.12.2023, reprezentantul Bașcanului Găgăuziei și
Comitetului Executiv al Găgăuziei, a depus cerere privind atragerea în proces în
calitate de terț de partea sa a Direcției generale de construcții și infrastructură a
Găgăuziei.

Prin încheierea din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Comrat, a fost respinsă
ca fiind neîntemeiată cererea reprezentantului Bașcanului Găgăuziei și Comitetului
Executiv al Găgăuziei privind atragerea în proces în calitate de terț de partea sa a
Direcției generale de construcții și infrastructură a Găgăuziei.

La 29 decembrie 2023, reprezentantul Bașcanului Găgăuziei și Comitetului
Executiv al Găgăuziei a depus recurs (în limba rusă) împotriva încheierii din 05
decembrie 2023 a Curții de Apel Comrat, prin care a solicitat admiterea recursului,

casarea încheierii contestate, cu adoptarea unei noi încheieri privind admiterea cererii.

Prin încheierea din 14 februarie 2024 a Curții Supreme de Justiție, s-a acordat Bașcanului Găgăuziei și Comitetului Executiv al Găgăuziei termen până la data de 01 martie 2024, pentru prezentarea la Curtea Supremă de Justiție (sediul: mun. Chișinău, str. Petru Rareș, nr. 18) a recursului tradus în limba de stat, depus împotriva încheierii din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Comrat.

La data de 01 martie 2024, prin intermediul poștei electronice, reprezentantul Bașcanului Găgăuziei și Comitetului Executiv al Găgăuziei, a depus recurs (în limba de stat) împotriva încheierii din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Comrat, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, anularea încheierii, cu emiterea unei noi încheierii prin care demersul privind atragerea calitate de terț a Direcției generale de construcții și infrastructură a Găgăuziei, să fie admis.

În motivarea recursului, s-a invocat că, în conformitate cu alin. (1-2) art. 19 din Legea UTA Găgăuzia „Cu privire la Comitetul Executiv al Găgăuziei” nr. 31-XXXII/I din 09.07.1998, Direcțiile sunt organele centrale sectoriale ale Găgăuziei. Acestea sunt conduse de șefi care sunt personal responsabili de implementarea sarcinilor care le sunt atribuite și acționează în baza reglementărilor privind direcția respectivă. Direcțiile, în baza legilor locale, pun în aplicare hotărârile și dispozițiile Guvernatorului Găgăuziei, hotărârile Adunării Populare a Găgăuziei, politica Comitetului Executiv, hotărârile și dispozițiile acestora, conduc domeniile respective în conformitate cu atribuțiile lor și sunt responsabili pentru activitățile acestora.

Consideră recurentul că Curtea de Apel Comrat urma să atragă în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului, Direcția Generală de Construcții și Infrastructură a Găgăuziei, inclusiv din motiv că această direcție, în scopul realizării normelor legislative a Găgăuziei, nemijlocit elabora actele administrative contestate.

Examinând recursul în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care declară recursul inadmisibil.

Potrivit art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Totodată, în sensul art. 241 alin. (3) din Codul administrativ, pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, prevederile art. 233 din cap. III din cartea a treia din Codul administrativ reglementează condițiile de formă și conținut față de cererea de apel și prin urmare față de cererea de recurs.

Așadar, prin prisma dispozițiilor art. 236 alin. (2) lit. d) din cap. III din cartea a treia din Codul administrativ, coroborate cu prevederile art. 241 alin. (3) și art. 242

din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit.

Concomitent, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art. 195 din Codul administrativ, potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul de judecată menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Conform art. 97 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Din actele cauzei cert rezultă că, încheierea Curții de Apel Comrat împotriva căreia este îndreptată calea de atac datează cu 05 decembrie 2023 (f.d. 144-146). Conform avizului de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 152), încheierea din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Comrat, a fost recepționată de către Bașcanul Găgăuziei și Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia, la data de 13 decembrie 2023, ceea ce denotă că încheierea judecătorească a fost notificată recurentului.

Mai mult din textul recursului, rezultă că recurentul a recepționat încheierea contestată la data de 13 decembrie 2023 (nr. de intrare 0116-910).

Cele menționate supra, atestă faptul că termenul de 15 de zile prevăzut la art. 242 din Codul administrativ, pentru exercitarea căii de atac recursul, a început să curgă din data de 14 decembrie 2023, ziua imediat următoare de la data notificării încheierii instanței de apel, și a expirat la data de 28 decembrie 2023, aceasta fiind ultima zi în care recurentul a fost în drept să depună recursul.

În pofida celor enunțate, recurentul nu s-a conformat prevederilor legale și a depus cererea de recurs la data de 29 decembrie 2023 (f.d. 157), după expirarea termenului legal și fără a solicita repunerea acestuia în termen, fiind aplicabilă, la caz, sancțiunea procedurală, prevăzută de art. 243 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, de declarare a recursului inadmisibil.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, întrucât termenul de recurs prevăzut la art. 242 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință declararea recursului ca inadmisibil.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Din cele constatate rezultă că, culpa depunerii peste termenul stabilit de lege a recursului, se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentului, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună credință de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Drept urmare a celor expuse, soluția de declarare a recursului depus de reprezentantul Bașcanului Găgăuziei și Comitetului Executiv al Găgăuziei, drept inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că

prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de reprezentantul Bașcanului Găgăuziei și Comitetului Executiv al Găgăuziei, ca inadmisibil.

Conform art. 243 alin. (1), lit. a) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Recursul depus de reprezentantul Bașcanului Găgăuziei și Comitetului Executiv al Găgăuziei, se declară inadmisibil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Aliona Miron

judecătorii

Diana Stănilă

Ion Malanciuc